

LITTERATURA
Serpentium

JAARGANG 35

NUMMER 1

EUROPESE SLAGENVERENIGING - EUROPEAN SNAKE SOCIETY

INHOUDSOPGAVE

■ ARTIKELEN

- Jachtfase van een reuzenslang (*Boa constrictor*) 3: *Boa constrictor* als huisdier 9
A.A. Verveen
- De adder in Nederland; verspreiding status en trend 29
Jeroen van Delft & Pedro Janssen

■ RUBRIEKEN

- Voorwoord 4
- Van het bestuur 6

CONTENTS

■ ARTICLES

Hunting stage of a giant snake (*Boa constrictor*) 3: *Boa constrictor* as a pet 9
A.A. Verveen

The adder in The Netherlands; distribution, status and trend 29
Jeroen van Delft & Pedro Janssen

■ COLUMNS

Foreword 4

From the Board 7

VOORWOORD

Niet zonder trots presenteren de redactie van *Litteratura Serpentina* en het bestuur van de *Europese Slangenvereniging* het eerste nummer van de 35ste jaargang in een nieuwe opmaak. Het zal u niet moeilijk vallen om de vele positieve verschillen met de vorige uitvoering op te merken. Die verschillen dragen er hopelijk toe bij dat *Litteratura Serpentina* ook qua uiterlijk meer tegemoetkomt aan de verwachtingen die je in deze tijd van geavanceerde grafische technieken mag hebben. Wat onveranderd is gebleven, is het formaat. We hebben dit om meer dan één reden onaangetast gelaten. Op de eerste plaats zou het jammer zijn voor de leden die hun jaargangen eenvormig laten inbinden – en die zijn er! – om die serievorming van *Litteratura Serpentina*-delen te verstoren door een ander formaat te kiezen. Op de tweede plaats vinden we dat een groter formaat dan het huidige, afbreuk zou doen aan de wetenschappelijke uitstraling die we van ons verenigingsorgaan willen laten uitgaan. En last but not least willen we voorkomen dat het beeld de tekst gaat verdringen en dat *Litteratura Serpentina* eerder een kijk- dan een leesblad wordt. Tijdens de gedachtevorming over de nieuwe opmaak hebben we veel slechte voorbeelden gezien van periodieken waarin met allerlei kunstgrepen in de lay-out, zoals erg grote marges, te grote of onregelmatige puntgrootte van het lettertype, te massieve koppen, gepoogd wordt te verdoezelen, dat er feitelijk niks bijzonders in staat. We hopen dan ook dat u mét ons vindt, dat het moderne jasje waarin we *Litteratura Serpentina* nu gestoken hebben, past bij de boeiende inhoud, want aan dit laatste hebben we, net als aan het formaat, niet getornd.

Die boeiende inhoud blijkt ook nu weer. Zo treft u het laatste deel van de Boa-cyclus van prof. dr. Bert Verveen aan. Met het derde deel van de jachtfase van zijn boa's heeft hij de cyclus van zijn indrukwekkende verslaglegging afgerond. Wij zijn er trots op dat Bert Verveen *Litteratura Serpentina* heeft willen gebruiken om een fors gedeelte van zijn bijzondere bevindingen in te publiceren. Ook degenen die (nog) niet in het bezit zijn van zijn

FOREWORD

The editorial board of *Litteratura Serpentina* and the board of the *European Snake Society* are proud to present the first issue of the 35th volume in a new format. The positive enhancements in comparison with the previous editions should be obvious. The latter lay-out improvements should meet the contemporary standards that are deemed to be achieved taking the currently available graphical techniques into account. The size however, has been left unchanged as a result of several considerations. First of all, it would be a shame that the members who uniformly bind their volumes - and they do exist - could not continue to do so because of changing the size of the future issues of *Litteratura Serpentina*. Secondly, a larger size would presumably compromise the scientific character that our bulletin wishes to display. And last but not least we aim to avoid that the illustrations elbow out the text, turning *Litteratura Serpentina* into an illustrated magazine rather than a journal that invites to be read. During the process of establishing a new format we encountered various examples of periodic journals that tried to hide a lack of content with a variety of tricks such as very wide margins, excessively large or irregular fonts and massive headings. We hope that you will agree that the contemporary format of *Litteratura Serpentina* fits the captivating content as we have left the latter, just as the size, unchanged.

The current issue represents this captivating content. You will be able to enjoy the last part of the Boa-cycle of prof. dr. Bert Verveen. With the third episode describing the hunting phase of his boas he finishes this impressive report. We are proud that Bert Verveen has chosen *Litteratura Serpentina* to publish a vast section of his remarkable findings. Even those who have not (yet) bought his book, now possess a large part of the cycle (a part has previously been published in *Lacerta*).

In the preface of the last issue of the previous volume you were already informed that in the following issues, contributions dealing with the viper

boek, hebben nu een groot gedeelte van de cyclus compleet (een gedeelte is aanvankelijk gepubliceerd in *Lacerta*).

Verder was u er in het voorwoord bij de laatste aflevering van de vorige jaargang al op voorbereid, dat in de successieve nummers van de huidige jaargang publicatie plaatsvindt van de adderartikelen waarvoor het échte themanummer te klein was gebleken. Hier treft u dan ook een belangwekkend en omvangrijk artikel van Jeroen van Delft en Pedro Janssen aan over de adder in Nederland. Zonder de andere redactiemedewerkers tekort te willen doen, willen wij onze uitdrukkelijke dank uitspreken aan Bert Verveen voor zijn vertaling ervan naar het Engels. Die bleek door het ontbreken van veel gebruikte Nederlandse vaktermen in het Engels een allesbehalve gemakkelijk karwei.

U weet dat een reguliere aflevering van *Litteratura Serpentina* 48 pagina's telt. De laatste jaren hebben we u verwend met nummers die telkens méér pagina's telden en met themanummers die fórns meer pagina's telden. Daar raak je vanzelf aan gewend. Maar die overschrijdingen hebben wel hun financiële consequenties. Dank zij het bekwame bestuur is de *Europese Slangenvereniging* een gezonde vereniging, die de malaise in hobbyland, in tijdschriftenland en in de economie van binnen- en buitenland goed het hoofd heeft weten te bieden door goed op de financiën te letten. Nog steeds kost het lidmaatschap slechts € 25,- per jaar en het zou fijn zijn, als we dat nog heel lang zo zouden kunnen houden. Daarom moet *Litteratura Serpentina* haar bijdrage leveren door structureel de limiet van 48 pagina's te respecteren. Het mag dan ook ironisch worden genoemd, dat uitgerekend deze eerste aflevering die limiet al weer veronachtzaamt. Maar voor de volgende afleveringen weet u waar u aan toe bent.

Hoe dan ook, wij hopen dat u gecharmeerd bent van het nieuwe jasje waarin we ons periodiek gestoken hebben en dat u dat niet minder bent van de inhoud.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck

will be included, as the number of submissions exceeded the capacity of the actual theme issue. Accordingly, you can find an interesting and elaborate article written by Jeroen van Delft and Pedro Janssen in the current issue dealing with the viper in the Netherlands. Without falling short our other editorial board members, we would like to show our sincere gratitude to Bert Verveen for his translation of this article. As many Dutch technical terms do not have an English synonym this was a drudgery task.

You know that a regular issue of *Litteratura Serpentina* consists of 48 pages. During the past years we have spoiled you with issues that included more pages than this and with theme issues that consisted of considerably more than 48 pages. Although one is rapidly familiarized with this, such extensive issues require the necessary financial input. Thanks to the competent board of the *European Snake Society* this is a healthy organization that has survived the overall depression that was also experienced by the hobby sector, by many journals and in the national and international economy by taking care of the accountancy. The membership fee has been kept restricted to just € 25,- per year and it would be fantastic if we could maintain this for a long time. For this reason *Litteratura Serpentina* has to pay its share by respecting the 48 page limit. Ironically, this limit is already exceeded in this first issue. For the next issues, however, you know what you may expect.

Anyway, we hope that you will be charmed by the new format of our periodical and will be evenly enthusiastic about the content.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck

VAN HET BESTUUR

Beste leden,

Omdat ik graag iets meer voor mijn hobby wilde doen, ben ik enige tijd geleden voorzitter geworden van de *Europese Slangenvereniging*. Ik ben voorzichtig begonnen en dank zij de andere bestuursleden, die mij volop heb laten profiteren van hun ervaring, begint alles voor mij nu stevig vorm te krijgen.

Eén van de grootste uitdagingen waar het bestuur, samen met u, momenteel voor staat, is toch wel de veranderende wetgeving aangaande het houden van hobbydieren. Deze veranderingen hebben op dit moment al gevolgen, en ze zullen ook in de toekomst nog veel meer consequenties voor eenieder met zich meebrengen. Maar met bestuurslid Mark Ernst heeft de *Europese Slangenvereniging* een bekwaam iemand in huis. Mark maakt deel uit van tal van overlegorganen. Hij zal periodiek een actualisering van de stand van zaken van de nieuwe wetgeving geven. We zijn er achter de schermen druk mee bezig. Omdat de wetgeving is veranderd, moet er ook aan onze regels voor de Slangendag wat veranderen. Op het moment dat deze aflevering in uw bus ligt, verwacht ik dat alles duidelijk is. We zullen alle informatie op onze website zetten. Ook in de bevestigingsmail die u zult ontvangen als u een reservering voor de Slangendag maakt, zullen we alle onveranderd gebleven en nieuwe richtlijnen duidelijk opnemen.

Last but not least wil ik mijn complimenten uitspreken voor de redactie van *Litteratura Serpentina*. De nieuwe stijl van ons periodiek is een mooie aanpassing, waar het bestuur trots op is.

Met vriendelijke groet,

Marc Krikke,
voorzitter van de *Europese Slangenvereniging*

FROM THE BOARD

Dear members,

As a dedication to my hobby, I chose to become the chairman of the *European Snake Society*. As I started out with the necessary caution and with the help of the other board members, who let me take advantage of their experience, everything is falling into place.

Alterations to the current legislation concerning the captive husbandry of pets is one of the biggest challenges that the board is facing together with our members. Even now these changes have their consequences, and this will be more and more the case in the future. Each of us will be confronted with this issue. The *European snake Society* certainly has a highly capable editorial board member dealing with the matter and participating in several consultative bodies. Periodically he will provide an update about changes in the current legislation. Behind the scenes we are paying a lot of attention to this. Fueled by the changing legislation, changes in the regulations that apply to the Snakeday are mandatory. When you receive the current issue I hope that everything will be sorted out. We will post all relevant information on our website. The confirmation e-mail that you will receive for your Snakeday reservation will include all usual as well as adapted regulations.

Last but not least I would like to pay sincere gratitude to the editorial board of *Litteratura Serpentina*. The board is proud about the new format of our periodical as it is a splendid improvement.

Best wishes,

Marc Krikke,
Chairman of the *European Snake Society*

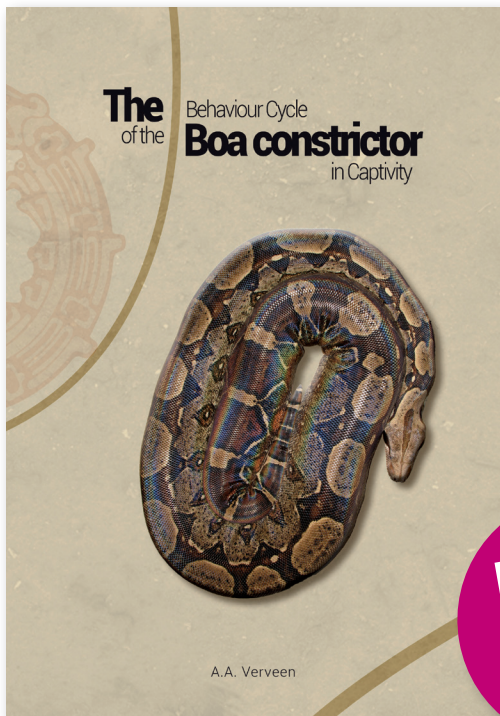
HERPETOLOGICAL VOLUME, PART 6

The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity

Professor Bert Verveen's Boas are his pets and much more! They are his very cooperative assistants when he subjects them to his scientific research. He weighs them before feeding them; he weighs their prey, he counts the number of prey they eat, he examines their excrements, he measures their growth and observes their shedding. And we are lucky because professor Verveen is not only a very skilled observer; he is also an inspired writer. In many issues of *Litteratura Serpentina* and *Lacerta*, he has published an impressive series of contributions about the behaviour cycle of his Boas.

We are very proud to announce the publication of the 6th volume in the series Herpetological Volumes, edited by the European Snake Society, in which professor Verveen's contributions are collected. His *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity* counts 404 pages, is richly illustrated in full colour with unique photographs and counts many figures and tables. They all illustrate Bert Verveen's scientific skills and show a rich treasure of data, important for all snake lovers, Boa lovers in particular.

You can order your copy by paying € 36,- (€ 29,50 for the book and € 6,50 for postage) on the bank account number (IBAN): NL96 INGB 0004 4388 55 BIC: INGBNL2A of the Treasurer of the European Snake Society, Brunssum, The Netherlands, mentioning 'The Behaviour Cycle of the Boa constrictor'.

Rectificatie:

In *Litteratura Serpentina* 34-4 is na heropmaak abusievelijk een verkeerde illustratie blijven staan. Het betreft de afbeelding op pagina 290 die thuishoort in het artikel van Jeroen van Delft en Pedro Janssen dat in deze aflevering wordt gepubliceerd.

Rectification:

After reformatting *Litteratura Serpentina* 34-4, an incorrect illustration has been included inadvertently, namely the illustration on page 290 that belongs to the article written by Jeroen van Delft and Pedro Janssen included in the current issue.

NEW!
ORDER
NOW

IN DE SERIE HERPETOLOGISCHE BUNDELS ZIJN VERSCHENEN:

- Marcel van der Voort, *Adders onder het gras! Over slangen in mythen en verhalen*. Een bloemlezing van cultuurhistorische artikelen zoals in de jaargangen 13 t/m 31 in *Litteratura Serpentina* zijn verschenen. Tweede, aangevulde en gecorrigeerde oplage. € 17,50.
- *Herpetologische Bundels* deel 2: *Ziekte en gezondheid bij slangen, deel 1*. Een bloemlezing van medische artikelen uit de jaargangen 1 t/m 10 van *Litteratura Serpentina*. € 27,50.
- *Herpetologische Bundels* deel 3: *Ziekte en gezondheid bij slangen, deel 2*. Een bloemlezing van medische artikelen uit de jaargangen 12 t/m 25 van *Litteratura Serpentina*. € 29,50.
- Ron Bronckers, *Adderjagers! Portretten van een verdwenen beroep*. Verzamelde artikelen uit de jaargangen 28 t/m 34 van *Litteratura Serpentina*. € 17,50.
- *Waterslangen*. Bloemlezing van artikelen over waterslangen uit de jaargangen 1 t/m 30 van *Litteratura Serpentina*. € 15,-.

Binnen Nederland te bestellen door het juiste bedrag + € 2,50 portokosten over te maken op Postbankrekening (IBAN): NL96 INGB 0004 4388 55 BIC: INGBNL2A van de penningmeester van de Europese Slangenvereniging te Brunssum, onder vermelding van de titel van het gewenste deel. U krijgt uw exemplaar dan toegestuurd.

PUBLISHED IN THE SERIES HERPETOLOGICAL VOLUMES:

- Marcel van der Voort, *There's a snake in the grass! About snakes in myths and stories*. € 17,50.
- Ron Bronckers, *Viper hunters! Portraits of a vanished profession*. € 17,50.
- A.A. Verveen, *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity*. € 29,50.

Please contact the treasurer to order a copy: treasurer@snakesociety.nl. Outside The Netherlands + € 6,50 postage!

